

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Місяця виганяли з багатьох земних поселень і таборів, але від корданців він цього не очікував. День почався нормально. Місяць, як завжди, полював на самоті — вистежував варгітів, великих нелетючих птахів, яких тут, у річковій долині, водилося багато. Одного він убив для себе, а потім задрімав на нагрітому сонцем камені та проспав трохи більше, ніж планував. Поки Місяць вполював ще одного варгіта для табору, вбив його, випатрав і притягнув назад, небо вже темніло. Ворота в хисткому частоколі зачинили. Він поправив мертвого птаха на плечі й потрусив браму:

— Відчиняй, це я.

Ворота, та й увесь частокіл, стояли переважно для годиться. Табір

облаштували на луці, що тягнулася аж до широкого річища, й огорожа навіть не оточувала його повністю. Зовсім поряд буяли джунгли, сягали пагорбами до крутих скель і ущелин на сході. Густе листя високих дерев, обвитих ліанами й оброслих мохом, спліталось в розлогий полог, через який унизу стояли вічні сутінки. Що завгодно могло вийти звідти до табору, і хисткі жердинки не стримали б. Корданці знали про це, але Місяцю все одно здавалося, що частокіл створює хибне відчуття безпеки, через яке всі — особливо діти — поводяться необачно. Та корданцям він був дорогий як пам'ять про обнесений стінами Кяспар, де вони жили, доки той не захопив люті. Тож розібрати огорожу й пустити її на розпал ніхто не погоджувався.

Місяць ще трохи потрусив ворота. Щось ворухнулося по той бік, і Гек спитав змученим голосом:

— Я — то хто? — зареготав низьким сміхом, що перейшов у булькітливий кашель.

Місяць відвів погляд і роздратовано зітхнув. Від того, що на варту біля частоколу ставили найбільш розумово неповноцінного члена групи, поселення не ставало безпечнішим, але Гек годився не для багатьох робіт.

Захід сонця за далекими горами залив укриті пишним лісом пагорби помаранчевим та жовтим світлом і обравив небесний острів, що чинно висів у повітрі на дальньому боці долини. Той підлітав уже кілька днів, мандруючи разом з примхливими вітрами. Густа зелень розрослася по всьому острову і звисала з нього. Місяць ледь розрізняв обриси зруйнованих веж і стін, майже повністю загарбаних рослинами. Повз острів пролетіла зграя довготелесих білих птахів — достатньо великих, щоб на пасовищі схопити в пазурі тварину. Місяць відчув, як на нього навалюється чиста заздрість.

«Вночі, — пообіцяв він собі. — Минуло вже достатньо часу».

Поки ж він мав повернутися в клятий табір. Намагався говорити рівним тоном, щоб голос не виказав роздратування. Коли Гек бачив, що дратує когось, то поводився ще гірше.

— М'ясо псується, Геку.

Гек знову зареготав, знову закашлявся, а тоді нарешті відчинив.

Місяць затягнув птаха всередину. Гек сів навпочіпки за частоколом і дивився, зловісно посміхаючись. Типовий корданець:

низький і кремезний чолов'яга з блідою сіро-зеленою шкірою і тьмяним зеленим волоссям. У більшості з них на обличчі були ще маленькі ділянки блискучої луски — нагадування про угоду з морським царством, яку колись уклала їхня мертва імперія. У деяких, особливо в молоді, ця луска була схожа на блискучу прикрасу. Гекова ж шкіра здавалася радше липкою.

Гек, який Місяця теж красенем не вважав, сказав:

— Здоров був, потворо.

З корданцями жили й інші чужинці, але Місяць завжди впадав в око: вищий на добру голову й такий худий, що кістки стирчали навіть там, де мало бути найбільше м'яса. Темна бронзова шкіра ніколи не згорала, як би яскраво не світило сонце. Волосся темне. Тільки очі зелені.

— Працюй далі, Геку, — мовив Місяць і поніс тушу повз, стримуючи бажання дати йому потиличника.

Поселення складалося з розкиданих конічних шатер з висушеного спресованого очерету, що досі ледь солодко пахнув, і тяглося аж до насаджень на краю широкого річища. Зараз більшість мешканців зібралися в центрі табору й ділили м'ясо, яке принесли мисливці. Люди біля річки мили великі глиняні джбани та наповнювали їх водою. Кілька жінок готували на вогнищі біля шатер. Поки Місяць ішов до центру ґрунтовою стежкою, його привітала захоплена ватага дітлахів. Вони бігли поряд і зацікавлено роздивлялися варгіта. Під їхнє радісне щебетання змиритися з Геком було простіше.

Старійшини й мисливці сиділи на солом'яних циновках біля шатра старійшин, частина жінок і старших дітей різали й загортали принесену раніше здобич. Місяць скинув варгітову тушу до інших на брудну циновку й відклав лук і сагайдак із непотрібними йому стрілами. Він навчився вбивати так, що неможливо було сказати, як саме померла здобич. Дарган, голова табору, нахилився вперед і кивнув.

— То день таки вдався. Ми почали хвилюватися, коли ти вчасно не повернувся.

— Довелося вистежувати їх у долині. На це пішло трохи більше часу, ніж я очікував.

Місяць сів навпочіпки на краю циновки й проковтнув позіхання. Спершу він уподобав значно більшого варгіта, тому й досі був

ситий. Найбільше часу Місяцеві знадобилося, щоб знайти птаха середнього розміру, якого зміг би дотягнути самотужки. Його досі дивувало, що він повертається до людей, які хвилюються за нього.

Головний мисливець, Ільдрас, привітно кивнув:

— Ми тебе не бачили, тож думали, що ти пішов на захід.

Місяць вирішив, що завтра обов'язково перетнеться з групою Ільдраса, а в майбутньому слідкуватиме, щоб зустрічатися з ними частіше. Йому тут подобалося, тож він став дещо легковажним. Життя давно його навчило, що складна брехня до добра не доведе, тому просто сказав:

— Я теж нікого не бачив.

Дарган махнув одному з хлопців, щоби підійшов і розрізав здобич Місяця. Разом з іншими старійшинами Дарган стежив за розподілом харчів між мешканцями табору. Начебто так і мало бути, але те, як вони це робили, завжди тривожило Місяця. Він думав, що не тільки його це зачіпало, просто ніхто не наважувався озвучувати свої сумніви.

Ільдрас легенько штовхнув Даргана:

— Розкажи йому новину.

— А, новину, — на обличчі Даргана майнув уїдливиий вираз, а тоді він сказав Місяцю: — У долині з'явилися люті.

Місяць не зводив з них очей. Але Ільдрас тільки криво посміхався, а інші дивилися хто весело, хто знуджено, хто роздратовано. Двоє хлопців, які знімали з туші шкуру, захихотіли, хтось із жінок шикнув на них. Місяць вирішив, що він, як це траплялося, просто не розуміє корданського гумору. І не сказав те, що спало на думку. Натомість запитав:

— Звідки знаєш?

Дарган кивнув на іншого старійшину:

— Такрас його бачив.

Такрас, який вирячував очі так, що завжди здавався трошки сам не при собі, кивнув:

— Одного з передвісників, великого.

Місяць закусив губу, щоб не видати емоцій, і вдав, ніби задумався. Вочевидь, інші вирішили посміятися з Такраса. Істотами, яких корданці звали передвісниками, насправді були великі кетелі — найбільші люті. Якби хтось із них з'явився біля табору, Місяць відчув би запах: у повітрі, у річковій воді. Вони неймо-

вірно тхнули. Але сказати про це корданцям не міг. Та й якби великий кетель підібрався до Такраса настільки близько, то з'їв би старого.

— Де?

Такрас показав на захід:

— Бачив його зі скелі на краю лісу, звідти видно ущелину.

— Він тобі щось сказав? — глузливо спитав Вардін.

— Вардіне, — докірливо сказав Дарган, але трохи спізнився.

Такрас втупився в нього:

— Ти зневажив старійшину! — він звівся на ноги. — Що ж, лишайтесь дурнями. Я знаю, що бачив.

Такрас потупотів геть між шатрами, й усі зітхнули. Ільдрас потягнувся і штовхнув Вардіна в плече, вочевидь, як покарання. Місяць промовчав. Вони ж усі сміялися зі старого. Вардін просто не приховував цього. Нічого б не сталося, якби Дарган сам не глузував з Такраса.

— Він божевільний, — похмуро пробурмотів занепокоєний Кават, дивлячись, як Такрас іде.

Він теж був чужинцем, але прожив тут значно довше за Місяця. Мав сяйливу світло-блакитну шкіру, вузьке видовжене обличчя, посередині черепа тягнувся чуб із сірого пір'я.

— Через нього почнеться паніка.

Корданці тільки низали плечима, панікувати вони явно не збиралися. Дарган додав:

— Всі знають, що він трохи несповна розуму. Ніхто його не слухатиме. Але не переч йому. Це неповага до його віку.

Явно не бажаючи продовжувати цю розмову, Дарган повернувся до Місяця:

— Скажи краще, чи бачив ти бандострибів у тому кінці долини? Здається, скоро на них починається сезон.

Коли Місяць тільки знайшов корданців і вони прийняли його до себе, Дарган подарував йому шатро, а до нього — Селіс та Ілану. Шатру Місяць дуже радів: насправді саме через це й хотів до корданців. Він уже давно подорожував один і не зміг устояти перед можливістю спати в теплі й сухості, не переймаючись, що його хтось з'їсть. Насправді це виявилось саме так добре, як він уявляв. А от до Селіс та Ілани довелося звикати.

Коли Місяць дійшов до шатра, вже сутеніло, довкола западали тіні. Селіс якраз вийшла з бурдюком у руках.

— Ще довше не міг? — огризнулася вона й вихопила м'ясо.

— Даргана спитай, — теж огризнувся Місяць.

Селіс прекрасно знала, що йому довелося чекати, доки старійшини поділять здобич. Але десь за три дні після того, як зостався в таборі корданців, він облишив спроби пояснити їй щось. Місяць забрав у неї бурдюк і пішов наповнити його до корита.

Коли корданці тікали з останнього свого міста, багато молодих чоловіків загинули, прикриваючи відступ. Так з'явився надлишок молодих жінок. Корданці вірили, що жінок мають забезпечувати чоловіки — Місяць не відав чому. Він знав, що Селіс, наприклад, цілком здатна наздогнати скільки завгодно траводів і забити їх палицею, тож не розумів, чому не може сама полювати для себе. Але так жили корданці, і суперечити їм він не збирався. До того ж йому подобалася Ілана.

Коли він повернувся, Селіс уже виклала м'ясо на плаский камінь і різала його на порції. Ілана сиділа на циновці біля вогню.

Ілана вродлива, хай навіть інші корданці так не вважали, їхня зневага зробила її тихою і боязкою. Вона була надто висока, надто струнка, бліда зелена шкіра сяяла, як перламутр. Місяць намагався пояснити Ілані, що в більшості місць, де йому траплялося жити, її вважали б гарненькою, що все залежить від сприйняття. Але він не знав, чи вона його зрозуміла. Селіс же типова корданка: кремезна й сильна, на її щоках і лобі переливалася луска. Місяць не знав точно, чому вона застрягла з ним, але підозрював, що це якимось стосується її характеру.

Місяць поклав зброю в шатрі й сів на циновку поряд з Іланою. Вона чистила зеленьк — велику рослину, формою схожу на диню. Корданці подавали його до всього: смаженим, товченим або сирим. Після ранішньої здобичі Місяць був не голодний і знав, що не відчуватиме голоду ще день чи два. Але після однієї з перших своїх помилок, повторювати яку не збирався, він ніколи не відмовлявся їсти з іншими людьми. Саме за відмову його вигнали з міста шовкопрядів Вартіат, і спогад про це досі болів.

— Місяцю, — Ілана завжди говорила тихо, але тепер у голосі чулося болісне вагання, — як думаєш, люті тут?

Звісно, Такрасова історія розлетілася табором. Місяць знав, що має сказати те саме, що Дарган. Але глянув на Ілану — її світло-зелена шкіра спопеліла від страху — і не зміг.

— Ні. Я полював по всій долині й нікого не бачив. Інші теж.

— То Такрас бреше. Лякає нас до смерті, щоб розважитися, — кинула Селіс, загортаючи м'ясо в банданове листя, щоб покласти його на вугілля.

Місяць вдав, що обдумує її слова.

— Мабуть, ні. Не всі такі, як ти.

Вона лише скривилася і спитала:

— У чому тоді річ?

Ілана не могла розрізати ножем товсту шкірку зеленяка. Місяць забрав його та спиляв тверді кінці. Примружившись, глянув на Селіс:

— Знаєш, скільки всього літає, крім лютих?

Селіс зціпила зуби. Вона знала, але визнавати цього не хотіла. Усі корданці знали, що вище на пагорбах живуть нелетючі й летючі птахи завбільшки майже з дрібних лютих — і майже такі ж небезпечні.

— То Такрас помиляється? — спитала Ілана, нахмуривши ідеальні брови.

Місяць саме дочистив зеленьк і почав нарізати його скибками.

— Він дивився проти сонця і помилився.

— Ото нам пощастило, — сказала Селіс. Місяць знав її достатньо, щоби зрозуміти: вона неохоче визнає, що він таки каже правду.

Він сподівався, що це правда. Але хотів розібратися — от і ще одна причина вибратися вночі.

— Хто так ріже зеленьк? — накинута на нього Селіс.

Місяць чекав до пізньої ночі — лежав на спині, дивився на тіні, що лягали на вигнуті підпірки шатра, слухав, як поступово затихає табір. Повітря було сперте, вологе, і поки всі вляглися, минуло багато часу. Тихо тут не було ніколи: забагато людей. Але він досить довго не чув поблизу ані голосів, ані тихих дитячих завивань.

Місяць відсунувся від Ілани. Вона поворухнулася, запитально пробурчала щось крізь сон. Він прошепотів:

— Тут надто тепло. Піду пройдуся, може, посплю надворі.